

Kastamonu mebusu H. Fehmi Beyin verginin kolaylıkla alınması yollarına dair 2/50 numaralı kanun teklifile mükelleflere vergi karnesi verilmesi hakkında 1/593 numaralı kanun lâyihası ve Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları

Kastamonu mebusu Hasan Fehmi Beyin, verginin kolaylıkla alınması yollarına dair 2/50 numaralı kanun teklifi

Büyük Millet Meclisinin Yüksek Reisliğine

Efendim, beyefendiler;

Bu gün tarla, orman, yapılar, sayım, kazanç gibi doğrudan doğruya köylü, şehirlimizden almakta olduğumuz vergilerin tutarı 31 600 000 liradır. Bu vergileri kasamıza koymak için vilâyet kazalarımızda süvari, piyade, 3252 tahsildara bir ayda 150 781 lira aylık verdiğimizize göre bir yılda 1 808 172 lira gibi büyük bir para Devlet kasasından çıkıyor. Tutarını bilmiyorum. Göz kararı olarak yazıyorum. Belki yarım milyon lirayı da hususi idarelerin tahsildarlarına veriyoruz dersek kasamızdan 2 308 172 lira veriyoruz demektir. Tahsildarlarımızın ikide bir köylüyü toplamalarını, işten güçten alıkoymalarını gözden kaçırmak doğru olmadığı gibi tahsildarların kendilerini, atlarını köylüye besletmeleri de ayrı bir derttir. Ne söylesek, ne yazsak tahsildarların ekmeğini, atlarının yemini köylü veriyor.

Bu vergileri kolaylıkla toplamak için düşündüklerim :

(1) Yeni yazı köylünün de elinden tutmuş önlerini aydınlatmıştır. Çobanlarımız bile bir eline kavalı, bir eline kalemi almış, akı kararı seçmiştir. Bu gün köylümüz verginin bir dert belâ değil, yurt borcu, yarına, öbür güne bırakılmayan bir borç, boyun borcu olduğunu gereği gibi öğrenmiştir.

(2) Devlet vergisile hususi idarelerin vergilerini birleştireceğiz, hazineye akacak olan paralardan hususi idarelerin payını ayırıp hususi idarelerin kasalarına yatıracacağız.

(3) Devlet hazinesine borçlanan herkesin eline kabı sağlam üç beş yapraklı birer defter vereceğiz.

(4) Deftere kimsenin ağız açmasına yer bırakmayacaklayın, sayım, yol, yapı, tarla, kazanç, mektep vergilerinden borçlandırdığımız ne varsa parasına varıncaya kadar bir bir yazacağız, rakamla tutarını böstereceğiz.

(5) Borçlu hangi ayın kaçında kaç kuruş verecektir dersek defterine yazacağız.

(6) Hazine borcu savsaklanır, yarına, öbür güne atılır bir borç olmadığını yazacağız.

(7) Vergi derlemesini düzenine koymak için içimizin ağlamasına, yüreklerimizin dağlanmasına bakmayacağız, hiç çekinmeyeceğiz, paranın nasıl alınacağını, ne yapılacağını söyleyeceğiz ve yapacağız. Köylü şehirlinin uslusunu, ileri gelenlerini, kulağı delik olanlarını yer yer toplayacağız, bundan böyle kendilerinden vergilerinin nasıl alınacağını Devlet kasasına ne yolda yatırılacağını yaşı yedi, oğlumuza, kızımıza anlatır gibi anlatacağız ve anlatmanın yolunu bulacağız, kimsenin anlamadık, işitmedik demesine açık kapı bırakmayacağız, anlatacağız.

(8) Gününde o günün borcunu sandığa yatırmayanın bir sözü dinlenmeyeceğini, sızlamasına bakılmayacağını, elinde, evinde nesi varsa tellâl elile satılacağını deftere geçireceğiz.

(9) Borçlu vergisini yatırmada güçlük çekmemek, işinden gücünden geri kalmamak için her nahiyede bir sandık, başına da bir memur dikeceğiz.

(10) Sandık emini vergiyi getirenin eline makbuz yerine defterine kaç kuruş yatırdığını günü, saatile yazacak, mühürlendikten sonra imzasını atacaktır.

(11) Gününde vergisini yatırmayan kimsenin kapısı önüne başlarında yüreği katı bir memur, iki jandarma, elinde dümbelek bir tellâl dikilecektir, aman dilemesine, gün istemesine bakılmayacak, hemen dümbeleğe tokmak vurulacak, varı yoğu satılacaktır, borçlunun kapısına kadar gidenlerin ayak kiralari dahi satılan dünyalığın parasından alınacaktır.

(12) Benim görüşüme göre adım adım arkasını bırakmaz, üç beş köy, mahallede verginin bu yolda alındığı görülür, görülmez, duyulur, duyulmaz verginin, derlenmesi düzenine girecek saat gibi işleyecektir. Bir yılın borcu öbür yıla kalmayacaktır. Bu işi düzenli bir saat gibi işletmeyen malmüdürü, defterdar kendiliğinden masası başından çekilmiş sayılacak, yerine başka biri gönderilecektir.

Beyefendiler; kendim de bir köylüyüm, köylü ile çok düşmüş, kalkmış bir arkadaşınız olduğumdan köylümüzün düşünüşünü, anlayışını, görüşünü ve şu yapalım dediğim kanunun nasıl karşılayacağını ben sizden daha iyi bilirim dersem kabalık etmiş olur muyum? Uzun sözün kıssası: Bence bu yolu tutmakla yanlış bir adım atmış olmayacağımızı söyler ve siz de uygun bulur iseniz şu aşağıdaki yazılı maddelere el kaldırmanızı dilerim; son söz sizindir efendim.

Kastamonu mebusu

Hasan Fehmi

Kanun teklifi

MADDE 1 — Herkes vergiye borçlu olduğu parayı gününde elile götürüp sandığa yatıracaktır.

MADDE 2 — Eline verilen defterde yazılı borcunu gününde sandığa yatırmayan kimsenin ele geçen para edecek nesi varsa aman demesine bakılmayacak, satılacak parası sandığa yatırılacaktır.

MADDE 3 — Borçlunun kapısına giden memur, jandarma, tellâlin ayak kiralari dahi satılan maldan alınacaktır.

MADDE 4 — Bu kanun 1933 yılı haziranın birinden işlemeğe başlar.

MADDE 5 — Bu kanunu Maliye vekili yürütecektir.

Mükelleflere vergi karnesi verilmesi hakkında 1/593 numaralı kanun lâiyhası

T. C.

Başvekâlet

1 - IV - 1933

Muamelât müdürlüğü

Sayı: 6/889

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Mükelleflere vergi karnesi verilmesi hakkında hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 29-III-1933 toplantısında Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesile birlikte arz edilmiştir efendim.

Başvekil

İsmet

Esbabı mucibe

Devlet bütçesine dahil vasıtalı ve vasıtasız vergilerden senelik olarak tahakkuk ettirilen vergilerin tediyatı mukabilinde makbuz verilmesi usulü yine devam etmek üzere, ayrıca, mükelleflerin

tediyelerini tevsik kabiliyetini haiz vergi karnesi unvanile yeni bir vesika ihdas ve tesis edilmektedir.

Varidat teşkilâtımıza ve vergi defterleri ve kayıtlarına göre tahakkuk şube teşkilâtı olan yerlerde tahakkuk şubeleri ve bu teşkilât olmayan yerlerde de kaza varidat idareleri birer cüzüm olup ancak buralarda mükelleflerin vergilerine ait tahakkukat ve tahsilât tevhit edilebileceğinden, lâihânın tanziminde ne mahalle veya köy sahalârina kadar inmek ve ne de bir tahakkuk şubesinin veya kaza varidat idaresinin hududu haricine çıkabilmek imkânı görülememiştir. Bu itibarla vergi karnelerine geçirilecek tahakkukat ve tahsilât hesapları amelî ve kabili tatbik bir sahaya ait vergilerle takyit edilmiştir.

Vergi karneleri, beş senelik olacak ve arzu eden mükelleflere malsandıklarından elli kuruş bedel ile satılacaktır. Beş sene kaydi, ekser vergilerimizde bu müddetin müruru zaman haddine uygun telâkki edilmesinden ve karnelerin daha fazla bir müddetle muhafazasındaki ve içerisine yazılacak tahakkukat ve tahsilât rakamlarının çoğalmasındaki müşkülâttan dolayı teklif olunmaktadır. Karnelerin beş sene gibi uzun bir müddetle muhafaza edilebilmeleri için bunların ciltli ve sağlam kâğıtlı olması da lâzımgeldiğinden, ihtiyar olunacak tabi, sevk ve sair masarif nazarı dikkate alınarak, elli kuruş bedel tayin kılınmıştır.

Lâihânın kanuniyet iktisap eyledikten dört ay sonra meriyet mevkiine geçmesi teklifi, vergi karnelerinin hazırlanması ve her mahalle sevki için en kısa bir zaman olarak hesap ve tahmin olunmasından ileri gelmiştir.

Maliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Maliye encümeni
Karar No. 33
Esas No. 1/593

22 - IV - 1933

Yüksek Reisliğe

İstiyen mükelleflere vergi karnesi verilmesi hakkında tanzim ve Başvekâletin 1 - IV - 1933 tarih ve 6/889 numaralı tezkeresile Büyük Meclise tevdi buyurulan kanun lâihâsı encümenimizde Varidat umum müdürü Cezmi Bey hazır olduğu halde tetkik ve müzakere olundu:

Bir çok mükelleflerin tahakkuk idarelerince, her sene tahakkuk ettirilen vergilerinin tahakkuk nisbeti miktarını ve tediye zamanlarını bilmedikleri ancak tahsildarın istediği miktarı ödemek ıstırarında kaldıkları bir hakikattir. Vergilerini ödeyenlerin ise makbuzlarını muhafaza edemedikleri ve esasen şahsî bir kayıt tutmadıkları cihetle ileride bunların kaybolması ve hesaplarda da bir yanlışlık yapılması halinde tediyelelerini tevsikten mahrum kaldıkları çok vakidir.

Halbuki mükellefin borcunu ve bunun tediye zamanlarını evvelden bilmiş olması yukarıda sayılan mahzurları gidereceği gibi onun tediye kabiliyetini de artırmış olacaktır. Ödeyeceği vergileri evvelden bilen mükellef bir çok masraflarını bu borca göre tanzim etmek zaruretini duyacaktır.

Binaenaleyh hem kayıtlarda sıhhat ve emniyeti, mükelleflerde tediye kabiliyetini temin eden karne usulünün tatbiki encümenimizce de evvelce temenni edilmiş olduğundan kanun lâihâsı tasvip olunmuştur.

Karnelere senelik olarak tahakkuk eden vasıtalı vasıtasız vergilerin kaydolunması esas itti-haz edilmiştir. Vasıtalı senelik vergiler muamele vergisi, hususî istihlâk vergisi gibi muayyen müddetlerde bir sene içinde tahsil edilen vergilerdir.

Veraset ve intikal vergisi de taksitlerle tediye edildiğine göre karnelere kaydolunacaktır.

Karnelerin Devlet bütçelerine ait vergilere hasredilmesi zarurî görülmüştür. İdarei hususiyelerin

doğrudan mükelleflerden aldıkları yalnız yol vergisi olduğuna nazaran ayrıca bir karne yapmağı icap ettirmesse de belediyelerce isteyen mükelleflere verilmek üzere ayrıca karneler yapılması encümenimizce temenniye lâyük görölmüştür.

Karnelere kayitlerin tahakkuk şubesi ve kaza varidat idaresi itibarile yapılması encümenimizce de zarurî görölmüştür. Ancak mükellefin istediğı takdirde alâkadar olduğı diğeri bir tahakkuk şubesine veya kaza varidat idaresine müracaatla aynı karne üzerinde oraya ait tahakkukları yazdırması ve her tediyede oranın tahsildarına da karnesini imzalatması muvafık görölmüş ve birinci madde buna göre tadil edilmiştir.

Lâyihada mükelleflerin tediyelerini karnelerdeki kayitlerle tevsik edebilecekleri tasrih edilmişse de karneler üzerindeki kayitlerin makbuz hükmünde olması ve binaenaleyh bunlar üzerinde yapılacak kayitler de memurun makbuzlara ait mesuliyeti taşınması encümenimizce tasvip edilmiş ve fıkraya bu hüküm ilâve olunmuştur.

Karnelerin beş sene istimal edilmek üzere tanzî lâyihada mevcut olup bundan fazla müddet için kullanılmamasını takyitte encümenimiz bir fayda görmediğinden bu en az beş sene olmak üzere suretinde tadil edilmiş ve karnede müsait yer bulundukça kayitlerin yürütülmesi temin olunmuştur.

Lâyihanın ikinci maddesinde karnelerin 50 kuruş mukabilinde satılması teklif olunmuştur.

Encümenimiz karnelerin en çok 25 kuruş fiatle satılmasını, daha aşağıya mal edilirse mükellef lehine daha ucuz olarak verilebilmesini temin için Maliye vekâletine salâhiyet verilmesini muvafık görmüştür. Filhakika karnelerin dayanıklı ve bir çok vergileri içine alacak derecede hacimli olması icap ederse de bunları hesaplarını tutmaktan âciz ve ekseriya tehsilden mahrum mükellefler alacağından ve bunlar ise 50 kuruşu çok göreceğinden hem rağbetin artması ve hem de binlerce karnenin maliye depolarında kalmaması için ehven bir fiatın azamî had olarak tayini ve icabında daha ucuz fiatlarla satılabilmesi salâhiyetinin vekâlete tevdi zarurî görölmüştür.

3 üncü ve dördüncü maddeler aynen kabul edilmiştir.

Havalesi mucibince Bütçe encümenine tevdi kılınmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Mal. E. Reisi Na.	M. M.	Kâ.	Aza	Aza	Aza
Bayazıt	Bayazıt	Isparta	İstanbul	Balıkesir	Balıkesir
<i>İhsan</i>	<i>İhsan</i>	<i>Kemal Turan</i>	<i>Hamdi Mustafa</i>	<i>Porter</i>	<i>Enver</i>
Aza	Aza				
İzmir	Kastamonu				
<i>Kâmil</i>	<i>Refik</i>				

Bütçe encümeni mazbatası

B. M. M. M.

Bütçe encümeni

M. No. 119

Esas No. 1/593, 2/50

7 - V - 1933

Yüksek Reisliğe

Mükelleflere vergi karnesi verilmesi hakkında olup Maliye encümeni mazbatasile birlikte encümenimize tevdi kılınan kanun lâyihası Maliye vekili Beyin huzurile müzakere ve tetkik olundu:

Vergi mükellefleri noktai nazarından emniyet ve mazbutiyet ifade eden vergi karneleri ihdasını alâkadar bazı vergi kanunlarının müzakeresi münasebetile encümenimiz dahi temenniye şayan görmüş olmak itibarile lâyiha esas itibarile tasvip edilmiştir. Ancak aşağıya yazılı bazı hususatin lâyihaya ilâvesinde zaruret mülâhaza edilmiştir:

1 - Tahsilât kayitlerinin alâkadar memurlar tarafından dip koçanlarile teftiş ve kontrolünü

teminen şimdiye kadar olduğu gibi tediye mukabilinde makbuz verilmesi usulünün memurlarca mecburî olarak devam etmesi o vergi karnelerinde makbuz numaralarının ve makbuzlarda da karne numaralarının yazılması,

2 - Bütün vergilerde ve bilhassa bina ve kazanç vergilerinde ekseriyetle vaki olacak her türlü tahavvülât ve tadilatın karnelerde işaret edilmesi,

3 - Vergi karnelerinin mükellef lehine olarak müddetle mukayyet olmayarak tamamen doluncaya kadar istimal edilebilmesi,

4 - Mahiyet ve şekli cibayetleri itibarile ayrı olan vasıtalı ve vasıtasız vergiler için verilecek karnelerin ayrılması,

5 - Karnelerin iki neve ayrılarak meşin kaplılarına azamî elli ve bez kaplılarına kezalik azamî yirmi beş kuruş kıymet konulması ve vergi karnelerinin elli yapraktan aşağı olmaması.

Bu esasları dahi ihtiva etmek üzere tadilen merbut lâyiha kanuniye tanzim edilmiştir.

Kastamonu mebusu Hasan Fehmi Beyin, vergilerin sureti cibayeti hakkında Heyeti Umumiyece Giresun mebusu Hakkı Tarık Beyin takriri üzerine encümenimize havale buyurulan kanun teklifi dahi bu lâyiha ile birleştirilerek tekrar tetkik edilmiştir. Encümenimizce kabul olunan kanun lâyihası bu kanun teklifinde dermeyeran olunan defterden kastedilen maksadı biletraf temin etmiş olup diğer hususat kabiliyeti tatbikiyesi görülemediğinden kabul edilememiştir. Umumi Heyetin yüksek tasvibine arz olunur.

Reis	Reis V.					
Gümüşane	Konya	Edirne	Elâziz	Isparta	Kayseri	Kırklareli
<i>H. Fehmi</i>	<i>K. Hüsnü</i>	<i>Faik</i>	<i>H. Tahsin</i>	<i>Mükerrem</i>	<i>A. Hilmi</i>	<i>Şevket</i>
Manisa	Niğde		Yozgat			
<i>M. Turgut</i>	<i>Faik</i>		<i>S. Sırrı</i>			

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Mükelleflere vergi karnesi verilmesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — Arzu eden mükelleflere, Devlet bütçesine dahil vasıtalı ve vasıtasız vergilerden senelik olarak tahakkuk ettirilen vergiler için vergi karnesi verilir. Vergi karnelerine tahakkuk şube teşkilâtı olan yerlerde yalnız o şube ve tahakkuk şube teşkilâtı bulunmayan yerlerde kaza varidat idaresi hududu içerisinde mükelleflerin her sene tahakkuk edecek vergilerle, bu vergilere karşı tediye ettikleri meblâğlar yazılır. Vergi karnesi almış olan mükellefler tediyelerini, bu karnelerde yazılı kayıtlarla de tevsik ederler.

Vergi karneleri beş sene istimal edilmek üzere tanzim edilir. Bunların şekli ve ne suretle doldurulacağı Maliye vekâletince tayin olunur.

MADDE 2 — Vergi karneleri, malsandıklarından elli kuruş bedel mukabilinde satılır. Bu karneler ve üzerinde yürütülecek kayıtlar damga resminden muaftır.

MALİYE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Mükelleflere vergi karnesi verilmesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — İsteyen mükelleflere, Devlet bütçesine giren vasıtalı vasıtasız, senelik olarak tahakkuk ettirilen vergiler için vergi karnesi verilir. Vergi karnelerine tahakkuk şube teşkilâtı olan yerlerde şube ve tahakkuk şube teşkilâtı olmayan yerlerde kaza varidat idaresi hududu içerisinde mükelleflerin her sene tahakkuk edecek vergilerle bu vergilere karşı tediye ettikleri paralar yazılır. Mükellefler karnelerini diğer tahakkuk şubelerine veya kaza varidat idarelerine götürerek o şubeler veya kazalar hududu içerisindeki vergilerini ve tediyelerini dahi yazdırabilirler.

Bu karnelerde yazılı tediye kayıtları makbuz hükmünde olduğundan vergi karnesi almış olan mükellefler, vergilerini ödedikleri bu kayıtlarla tevsik ederler.

Vergi karneleri en az beş sene kullanılmak üzere tanzim edilir. Bunların şekli ve ne suretle doldurulacağı Maliye vekâletince tayin olunur.

MADDE 2 — Vergi karneleri, en çok yirmi beş kuruşu geçmemek üzere Maliye vekâletince tesbit edilecek bedel mukabilinde malsandıklarından satılır. Bu karneler ve üzerinde yürütülecek kayıtlar damga resminden muaftır.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADİLİ

*Mükelleflere vergi karnesi verilmesi hakkında
kanun lâyihası*

MADDE 1 — İsteyen mükelleflere Devlet bütçesine giren vasıtalı ve vasıtasız senelik olarak tahakkuk ettirilen vergiler için karne verilir. Vergi karnelerine, tahakkuk şubesi teşkilâtı olan yerlerde şube ve bu teşkilât olmayan yerlerde kaza varidat idaresi hududu içerisinde mükelleflerin her sene tahakkuk edecek vergileri bu vergilere karşı ödeyecekleri paralar yazılır. Mükellefler karnelerini diğer tahakkuk şubelerine veya kaza varidat idarelerine götürerek o şube ve kazalar hududu içerisindeki vergilerini ve ödeyecekleri paraları yazdırabilirler.

MADDE 2 — Vergi borçlarını ödeyen mükelleflere mal sandıklarınca şimdiye kadar olduğu gibi ayrıca makbuz verilir. Mükellefler vergi borçlarını ödediklerini bu makbuzlarla ispat edebildikleri gibi vergi karneleri ile de tevsik eyleyebilirler.

MADDE 3 — Vergi karnelerinde makbuz numaraları ve makbuzlarda da karne numaraları yazılır. Vergilerin her türlü tahavvülât ve tadilâtı karnelere işaret edilir.

MADDE 4 — Vergi karneleri müddetle mukayyet değildir. Zayi olan veya her sayfası kullanılarak dolmuş bulunan karnelerin yerine diğerleri verilir.

MADDE 5 — Mükelleflere vasıtalı vergiler için ayrı ve vasıtasız vergiler için ayrı karneler verilir. Bu karnelerin şekli ve ne suretle doldurulacağı Maliye vekâletince tayin olunur.

MADDE 6 — Vergi karneleri Maliye vekâletince ihzar ve fiatı tesbit olunarak malsandıklarından satılır. Şu kadar ki bu karnelerin bez kaplılarına yirmi beş ve meşin kaplılarına elli kuruştan fazla fiat konamaz.

MADDE 3 — Bu kanun neşri tarihinden dört ay sonra muteberdir.

MADDE 4 — Bu kanunun icrasına Maliye vekili memurdur.

29 - III - 1933

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>İsmet</i>	<i>Yusuŕ Kemal</i>	<i>Zekâi</i>
Da. V.	Ha. V.	Mal. V.

Dr. T. Rüştü *M. Abdülhalik*

Mf. V.	Na. V.	İk. V.
<i>Dr. Reşit Galip</i>	<i>Hilmi</i>	<i>M. Celâl</i>
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>Dr. Refik</i>	<i>Ali Rana</i>	<i>Muhlis</i>

MADDE 7 — Karneler üzerinde yürütülecek her türlü kayitler damga resminden muaftır.

MADDE 8 — Bu kanun 1 haziran 1933 tarihinden muteberdir.

MADDE 9 — Bu kanunun hükmünü icraya Maliye vekili memurdur.

